

Jasenovački kaleidoskop

Jedan dobar primjer na relativno nepoznatoj osobi kod kojega se vidi potencijalno djelovanje jasenovačkoga LSD-a godina je rođenja Rose Mirić iz sela Mrazovci kod Bosanske Dubice koja je, kako se navodi, rođena 3968. godine, a stradala 1944. pa je prema jasenovačkome popisu ubijena 2024. godine prije nego što se rodila. Toliko o uvjerljivosti popisa i o stručnosti kustosa i njihovoj zainteresiranosti za posao za koji su plaćeni

Još je mnogo sigurnih pogrešaka koje samo čekaju da budu pronađene, a i pronađenih koje samo čekaju da budu objavljene. Budući da na mrežnom jasenovačkom popisu vjerojatno ima i stvarnih žrtava, ostaje pitanje je li se u slučaju sastavljanja popisa radilo o rekreativnoj uporabi jasenovačkog LSD-a ili ipak o ozbilnjem slučaju predoziranja

Pišu: M. KOIĆ i NIKOLA BANIĆ

LSD (engl. *lysergic acid diethylamide*) psihodelična je droga koja između ostalog uzrokuje obojene vizije, preosjetljivost čula, fenomen si nestezije, poremećen osjećaj prostora i vremena, osjećaj otudjenja tijela. Ovo je enciklopedijski opis, a mnogo zanimljivije može biti slušati osobne doživljaje i iskustva konzumenata LSD-a. U jednom takvu pomalo komičnome slučaju jedan je konzument nakon dobivanja obojenih vizija i prividenja poremećaja prostora nekako zaključio da bi se te prostorne nepravilnosti mogle svidjeti i njegovim prijateljima te je mobilnim telefonom fotografirao ono što je navodno vido i slao im te fotografije. Na fotografijama je naravno bila prava, a ne prividna stvamost bez izobličenja potaknutih kemijskim stimulansom u kojoj su likovi izduženi i izobličeni, oči kao kaleidoskop, a svijet je obojen u purpurno crveno baš kao u Hendrixovoj Purple Haze,

Princevoj Purple Rain, a kakvo je nebo znaju Beatlesi u Lucy in the Sky with Diamonds.

Koja je točno razlika u ponašanju spomenutog konzumenta i podržavatelja tremutačne inačice mrežnoga jasenovačkog popisa žrtava u sklopu Javne ustanove Spomen-područje (JUŠP) Jasenovac? Razlika je u tomu što se s tim popisom ne staje samo na dijeljenju vlastitoga iskrivenog videnja žrtava logora, već ga se u mnogim slučajevima uvjetno rečeno i prisilno nameće. Da je popis iskriven tako da sadrži podatke za osobe koje nisu stradale u Jasenovcu, prikazano je u mnogo navrata. U najjednostavnijem slučaju to je za pojedinu osobu moguće dokazati tako da se pokaže da za osobu s istim podatcima postoji dokument koji pokazuje kako je stradala na nekome drugom mjestu ili da je štoviše i preživjela Drugi svjetski rat. Međutim, dokazivanje postaje nešto teže ako se na mrežnom jasenovačkom popisu za osobu neki od podataka dodatno iskrive – primjerice, promijeni se ime oca ili godina rođenja. Budući da je to iskrivljavanje stvamosti svoje vrste, njegov bi uzrok imalo smisla nazvati jasenovačkim LSD-om.

NIŠIĆ;CVIJO:-1895;EZERO;EZERO;SRBIN;UBIJE:1941;OD USTAŠA;U ZATVORU;JASENOVAC;
NIŠIĆ;BURI;VASO;POVO;YOLARI;SRBIN;UBIJE:1941;OD USTAŠA;U LOGORU;JASENOVAC;
NIŠIĆ;UJA;SIMO;1895;JAČE;BRVNICE;SRBIN;UBIJE:1941;OD USTAŠA;U LOGORU;JASENOVAC;
NIŠIĆ;KRSTO;SPIRO;1913;ŠIPOVO;GORICA;SRBIN;UBIJE:1941;OD USTAŠA;U LOGORU;JASENOVAC;
NIŠIĆ;MARIA;STANKO;1913;ŠIPOVO;GORICA;SRBIN;UBIJE:1942;OD USTAŠA;U LOGORU;STARA GRADISKA;
NIŠIĆ;MILE;MITAR;1886;JAČE;BUČIĆ;SRBIN;UBIJE:1941;OD USTAŠA;U LOGORU;JASENOVAC;
NIŠIĆ;SPASOJA;ILJA;1906;JAČE;BRVIĆ;SRBIN;UBIJE:1941;OD USTAŠA;U LOGORU;JASENOVAC;
NIŠIĆ;STANA;TANKO;1934;VRGINMOST;GORINA TRSTENICA;SRPKINJA;UBIJE:1942;OD USTAŠA;U LOGORU;JASENOVAC;
NIŠIĆ;STANA;MILE;1908;ŠIPOVO;GORICA;SRPKINJA;UBIJE:1943;OD USTAŠA;U LOGORU;JASENOVAC;
NIŠIĆ;SPIVO;DURO;1911;JAČE;DUOČIĆ;SRBIN;UBIJE:1941;OD USTAŠA;U LOGORU;JASENOVAC;
NIŠIĆ;SPIVO;DURO;1913;ŠIPOVO;GORICA;SRBIN;UBIJE:1941;OD USTAŠA;U LOGORU;JASENOVAC;
MN;ARTUR;1876;OSIJEK;ZIDOVIN;UBIJE:1942;OD USTAŠA;U LOGORU;JASENOVAC;
MN;DRAGOLUB;UBIJE:1875;BJELOVAR;BREZOVAC;SRBIN;UBIJE:1942;OD USTAŠA;U LOGORU;JASENOVAC;
MN;ILJICA;1889;BJELOVAR;PLAVNICE STARE;SRBIN;UBIJE:1942;OD USTAŠA;U LOGORU;JASENOVAC;
MN;JAHNA;ANTUN;1921;GLINA;VLADHOVAC;ROMKUMA;UBIJE:1941;OD USTAŠA;U LOGORU;JASENOVAC;
MN;LAZO;STANKO;1916;VRIVOTICAJA;SRBIN;UBIJE:1942;OD USTAŠA;U LOGORU;JASENOVAC;
MN;LUKA;PERO;BJELOVAR;BREZA;SRBIN;UBIJE:1942;OD USTAŠA;U LOGORU;JASENOVAC;
MN;LUKA;PETAR;1888;BJELOVAR;BREZA;SRBIN;UBIJE:1942;OD USTAŠA;U LOGORU;JASENOVAC;
MN;MANIĆKA;::;ZIDOVINA;UBIJE:1942;OD USTAŠA;U LOGORU;JASENOVAC;
MN;MARIA;::;ROVISE;ZABJAK;SRPKINJA;UBIJE:1942;OD USTAŠA;U LOGORU;JASENOVAC;
MN;MARIA;PERO;1882;ROVISE;ZABJAK;SRPKINJA;UBIJE:1942;OD USTAŠA;U LOGORU;JASENOVAC;
MN;MILOŠ;JONO;1876;ROVISE;ZABJAK;SRPKINJA;UBIJE:1942;OD USTAŠA;U LOGORU;JASENOVAC;
MN;MILADA;LAVOSLAV;1927;SPLIT;SPLIT;ZIDOVINA;UBIJE:1944;OD USTAŠA;U LOGORU;JASENOVAC;
MN;MIN-DIETE;::;CAZMA;GORMI;MIKLUS;ROMSKO;UBIJE:1941;OD USTAŠA;U LOGORU;JASENOVAC;

Slika 2. Prikaz popisa u uređaju teksta.

Zbog prethodno opisane razlike ovdje se pod nazivom LSD ne misli na spomenutu drogu, već je mnogo bolje uvesti neku drugu kratice. Primjerice, Lagati Stalno Dodijava ili Lažno Sastavljeni Dokumenti. Čitatelji će se vjerojatno i sami dosjetiti neke odgovarajuće kратice.

Laži o skladatelju Krajanskome

U nekoliko prethodnih članaka pokazano je za nekoliko stotina osoba, za koje na mrežnoj stranici <http://jadovno.com/imeni/cni-popis/> postoje svjedočanstva da su stradale u Jadovnom, kako se istodobno nalaze i na mrežnom jasenovačkom popisu pri čemu su se podudarali svi dostupni podaci. No budući da je mrežni jasenovački popis stvaran pod utjecajem jasenovačkoga LSD-a, itekako ima smisla obraditi i nepotpuna podudaranja dobivena usporedbom mrežnih popisa žrtava logora Jadovno i Jasenovac jer su nepotpuna možda upravo zbog osobnih podataka žrtava iskrivljenih pod utjecajem jasenovačkog LSD-a. Iako je stvarnost djelovanja jasenovačkoga LSD-a jasno pokazana i korištena u već mnogo navrata, netko bi mogao reći da su pogreške na tako velikome popisu normalna pojava. Ali ako se na tim pogreškama ustraje i nakon što ih se javno objavi, možda se zapravo ne radi o pogreškama, već o trajnometrije djelovanju jasenovačkoga LSD-a. Zbog toga je vjerojatno korisno pokazati konkretni slučaj djelovanja jasenovačkoga LSD-a na jednome novom primjeru, a da primjer bude što jači, uzet će se jedna poznata osoba. Tako se na jasenovačkom mrežnom popisu nalazi i Ernest Krajanski rođen u Varaždinu navodno 1886. godine i stradao navodno u Jasenovcu. Budući da Ernest Krajanski nije bio nepoznata osoba, već zborovoda i skladatelj, a brat Artur mu je bio farmakolog i povjesničar farmacije, o njemu je moguće podatke pronaći u Hrvatskome bibliografskom leksikonu, primjerice na mrežnoj stranici <http://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=10679>. Na toj se stranici može vidjeti kako je zapravo rođen 1885. godine i kako je stradao u Staroj Gradiški. Ako se takve stvari rade s poznatim ljudima kao što je već navedeno i u mnogim pret-

Društva ustrajan u 'pogreši' i upisao je taj podatak umanjan za jedan kao godinu rođenja. Zašto samo prepisati, a ne odmah promijeniti i zamisliti stvarnost? No ponekad treba paziti što se zapravo mijenja i zamagljuje jer inače obmana postaje preočita. Taj podatak o Rosi Milić koji nema veze sa zdravim razumom već se godinama nalazi na mrežnom jasenovačkom popisu i predstavlja jači slučaj djelovanja jasenovačkoga LSD-a. Izgleda da se ideološki malj kao bumerang vraćao u vlastitu glavu djelujući kao LSD. Tu još nije kraj jer se na jasenovačkom popisu nalazi i Kosa Milić iz sela Mrazovci, još jedna čiji otac spada u XXXO tj. ima ime od četiri slova i -O na kraju. Ona je navodno rođena 1913. i navodno stradala u Jasenovcu 1942., kod nje je čak kao stratište upisana Donja Gradina. Prema gore navedenome vjerojatno su Rosa i Kosa od strane Subnora „pronađene“ 70-ih ili 80-ih tj. u razdoblju između hrvatskog proljeća i jogurt revolucije u vrijeme dok se još mislilo da drugovi mogu maljem i sjekirama zaustaviti riječi i misli nepočudne komunističkome režimu koji je bio u stanju permanentne krize od svoga krvavog početka pa do isto takva kraja. Sličnih primjera ima još mnogo, a sad kad su se objasnile neke od glavnih činjenica vezanih za djelovanje jasenovačkoga LSD-a, ima ih smisla primijeniti na usporedbu mrežnih popisa žrtava logora Jadovno i Jasenovac.

Trojica Eugena Laufera

Ako se pogledaju osobe s obaju popisa i ako se traži podudaranje u imenu, prezimenu, imenu oca, mjestu rođenja ili se radi o geografski vrlo bliskim mjestima te ako se tolerira razlika u godinama rođenja koja nije veća od 5, pri čemu se ovdje, naravno, ne uzimaju u obzir prethodno spomenute osobe, onda se na oba popisa nalazi ova 71 osoba: Živo Asentić, Mordo Atijas, Jovo Babić, Maksim Bakić, Dobroslav Barbarez, Đuro Božićković, Damjan Budiša, Boško Cetić, Milan Čiganović, Ljubomir Češljar, Jovo Đurić, Ljubomir Gačić, Imšir Gigić, Dušan Gnatić, Stojan Hajduković, Stojan Janjić, Gavril Kovač, Stevan Kovačić, Živo Kršić, Jovo Kulidžan, Eugen Laufer, Rade Mamula, Pero Manojlović, Momir

hodnim primjerima, ima smisla očekivati da su kod unosa podataka za nepoznate osobe korištene i veće doze jasenovačkoga LSD-a.

Jedan dobar primjer na relativno nepoznatoj osobi kod kojega se vidi potencijalno djelovanje jasenovačkoga LSD-a godina je rođenja Rose Milić iz sela Mrazovci kod Bosanske Dubice koja je kako se navodi rođena 3968. godine, a stradala 1944. pa je prema jasenovačkome popisu ubijena 2024. godine prije nego što se rodila. Toliko o uvjernljivosti popisa i o stručnosti kustosa i njihovoj zainteresiranosti za posao za koji su plaćeni. Problem je, naime, i to što je ova činjenica spomenuta u već više navrata, ali očito bez reakcije. Prema informaciji u napomeni podatci za Rosu Milić preuzeti su od tzv. Subnora iz Bosanske Gradiške. Subnori su nekadašnje organizacije sastavljene od bivših pripadnika partizanskih postrojba koje su za vrijeme tzv. SFRJ služile kao ideološki malj kojim se lupalo po svemu što je skrenulo s krvudave partiske crte. Rosa Milić zapisana je pod brojem 3969., a netko ideološki profiliran na Liniji Socijalističkog

Medan, Pero Mijatović, Damjan Milinović, Gajo Mirković, Nikola Mirković, Trivo Mirković, Nikola Mišanović, Nikola Novković, Tomo Novković, Jovan Ostojeć, Nikola Panić, Đuro Pavković, Jovo Popović, Milan Radivojević, Novak Radonić, Gojko Radukić, Milan Radukić, Ilija Rakic, Boško Samardžić, Đorđe Samardžić, Petar Stanković, Đorđe Stanković, Đuro Tatalović, Nedо Tomic, Špiro Tošić, Petar Uzelac, Milivoj Vasiljević, Bogdan Vitanović, Stevo Vranković, Tomo Vujić, Jovo Vukicević, Milutin Vukojević, Vladimir Vukojević, Manojlo Žarković i Dušan Žižić pri čemu kod ovih 12 u popisu žrtava logora Jadovno nije navedeno ime oca, ali ostala podudaranja vrijede: Nikola Badovinac, Jovan Čutić, Ljubo Đurić, Stevan Gajić, Petar Gušavac, Milan Malešević, Marko Mamula, Risto Milićević, Anka Resanović, Đuro Savić, Đuro Stjepanović i Blagoje Vukićević.

Od spomenutih osoba vrijedi istaknuti Eugena Laufera. U stvari, ovdje se radi o „trojici“ Laufera s jasenovačkoga popisa, uz već spomenutoga Eugena to su Egon i Janko. Prva dvojica iz Zagreba iste godine rođenja i smrti, treći iz Vinkovaca, po svemu na prvi pogled različit. Međutim, kad se usporede podatci iz JUSP-a i beogradskih pamflet s podatcima iz Yad Vashema, može se zaključiti kako se potencijalno radi o jednoj osobi – Jene Lauferu iz Vinkovaca – koji je živio u Zagrebu i koji se također spominje na popisu žrtava logora Jadovno i Pag, a otac mu se zvao Julio. Razlika u godinama mogla je nastati preuzimanjem toga podatka od dvojice imenjaka iz Budimpešte ili iz ne tako dalekoga Pečuha u Baranji, a koincidentno je podudarna s godinom rođenja Julija Laufera s jasenovačkoga popisa. Podatak o Jene Lauferu iz Vinkovaca nalazi se samo u beogradskome propagandističkom pamfletu „Spisak žrtava rata“ i nema neovisne potvrde o tomu pa je upitna istinitost toga podatka.

Međutim, zašto stati samo na spomenutoj maksimalnoj razlici u godinama rođenja od najviše 5? Ipak se ovdje radi o mrežnom jasenovačkom popisu kojemu ni daleko veće razlike nisu nepoznate, što se može vidjeti iz mnogobrojnih napomena, pa tako i sami sastavljači priznaju da se negdje godine rođenja možda razlikuju i za preko 20. Nema posebne potrebe navoditi ovakve primjere jer ih je jednostavno previše da bi se nešto posebno moralo dokazivati. Zbog svega navedenoga vrijedi u usporedbi spomenutih dvaju popisa otici i korak dalje i zanemariti razlike u godinama rođenja.

Ako se pogledaju osobe u oba popisa i ako se traži podudaranje u imenu, prezimenu, imenu oca, mjestu rođenja ili se radi o geografski vrlo bliskim mjestima te se kod postojanja svih ovih podudaranja jednostavno zanemari godina rođenja, onda se na oba popisa nalazi ova 41 osoba: Atanasije Andopolj, Đuro Božović, Stevo Čavić, Vaso Čavić, Branko Čupić, Petar Čirić, Petar Đedović, Simo Filipović, Simo Gudalo, Mihajlo Jaković, Nikola Jaković, Pero Janković, Nikola Kovačević, Petar Kovačić, Nikola Lazić, Savo Malić, Rade Marković, Gavro Medić, Đuro Milinović, Mile Milković, Jovo Mirković, Đuro Novaković, Dušan Novaković, Mihutin Novković, Pero Novković, Risto Obad, Leon Pesah, Bogdan Peškir, Đuro Peškir, Đuro Preradović, Damjan Sablić, Maksim Simić, Stanko Stanković, Ilija Šarić, Mitar Šarić, Pane Šarić, Simo Šarić, Todor Škobić, Petar Vitanović, Đuro Vukićević i Dušan Vučić.

Zbog prostora svi preostali podatci o navedenim osobama ovdje namjerno nisu navedeni, ali su u odgovarajućoj datoteci kao i prije javno dostupni na stranici <http://fly.srk.fer.hr/~nbanic/popis/>. Zanimljivo je istaknuti kako se medu 240 spomenutih osoba nalazi samo osam žena i sve su Srpskinje. Prosječan broj godina svih navedenih osoba je oko 38, što je vrlo slično prethodnim rezultatima.

Na temelju danih podataka i podudaranja moguće je zaključiti kako je jasenovački LSD ozbiljan problem neozbiljnog mrežnog jasenovačkog popisa. Ako se spomenutim osobama pribroje sve prethodno pronađene osobe koje se na tom popisu ne bi trebale nalaziti, onda se za žrtve logora Jasenovac već sada, kao što je navedeno i u prethodnom članku, premašuje pogreška od 1 posto, što nije zanemarivo stvar. Naime, u trenutačnoj inačici mrežnog jasenovačkog popisa nalaze se podatci za 83.747 osoba, prema kojima ih je 68.940 stradalo u Jasenovcu, 14.795 u Staroj Gradiški, a za njih 12 nije naveden logor. Od do sada sveukupno opisanih 752 pogrešaka na mrežnom jasenovačkom popisu, njih 723 odnosi se na one iz Jasenovca i to su vrlo sigurni podatci. Međutim, ako se uzme u obzir da mnogi zapisi na mrežnom jasenovačkom popisu imaju u napomeni izvore koji se mogu vezati uz Jadovno, mogući broj pogrešaka premašuje 1000. Naravno, postoji još mnogo sigurnih pogrešaka koje samo čekaju da budu pronađene, a i pronađenih koje samo čekaju da budu objavljene. Budući da su na mrežnom jasenovačkom popisu i stvare žrtve, ostaje pitanje je li se u slučaju sastavljanja popisa radilo o rekreativnoj uporabi jasenovačkoga LSD-a ili ipak o ozbilnjiju slučaju predoziranja.

Uporaba LSD-a rekreativna ili prekomjerna?

Za kraj ima smisla navesti i osobe s obaju popisa koje se podudaraju u imenu, prezimenu i mjestu rođenja, pri čemu ime oca kod žrtava logora Jadovno nije navedeno pa se ne može usporediti. Ako se ovdje radi o podudaranju u samo trima podatcima i donekle u četvrtom; u

